

Dosarul nr. 2ra-1172/18

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (A. Catană)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, V. Efros și I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Misnei Tamara, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Misnei Tamara împotriva lui Tihon Nicolae cu privire la încasarea arvunei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Tihon Nicolae, casată hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016, fiind adoptată o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă :

La 31 octombrie 2011, Misnei Tamara a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tihon Nicolae cu privire la încasarea dublei arvune.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că la 16 octombrie 2006 între ea și Tihon Nicolae a fost încheiată convenția (contractul) de arvună prin care a transmis lui Tihon Nicolae suma de 30000 de euro, în contul procurării unui apartament cu două odăi dinXXXXX.

Convenția respectivă a fost încheiată la notarul privat Evghenii Berghii sub nr. 10649 din 16 octombrie 2006.

Misnei Tamara a specificat că potrivit pct. 2 al convenției sus indicate, contractul de înstrăinare a apartamentului cu două odăi, pentru care Tihon Nicolae a primit arvuna, trebuia să fie încheiat nu mai târziu de 1 noiembrie 2008, însă, pînă la înaintarea acțiunii respective în instanța de judecată, Tihon Nicolae nu și-a onorat obligația asumată și nici nu a restituit mijloacele financiare primite.

La pct. 3 al convenției din 16 octombrie 2006 este indicat că Tihon Nicolae este obligat, în caz de nerespectare a prevederilor convenției, să restituie Tamarei Misnei dubla arvune – 60000 de euro.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 mai 2012, a fost confirmată tranzacția de împăcare între Misnei Tamara și Tihon Nicolae, conform căreia Tihon Nicolae recunoaște acțiunea înaintată de Misnei Tamara la 31 octombrie 2011 - restituirea dublei arvune în suma de 60000 de euro și manifestă intenția de a restitui suma respectiva benevol.

Tihon Nicolae a fost obligat să restituie suma totală de 6000 de euro, și anume:

să achite sumele: 30000 de euro, 16000 de lei - asistența juridică și 2530 de lei, taxa de stat pînă la 30 iunie 2012. Să achite suma de 30 000 de euro în rate timp de 19 luni - pînă la data de 31 decembrie 2013 și suma de 36000 de euro – pînă la 31 decembrie 2013 – cu titlu de dobîndă.

Reclamanta Misnei Tamara renunță la asigurarea acțiunii și solicită prin încheiere ridicarea sechestrului de pe bunul imobil al pârâtului Tihon Nicolae: casa de locuit nr. cadastral 0100.104.624 ASL (01), (02), (03), (04), (05) din mun. Chișinău, str. Valea Trandafirilor, nr. 5/1.

A fost încetat procesul inițiat la cererea de chemare în judecată depusă de către Misnei Tamara împotriva lui Tihon Nicolae cu privire la încasarea arvunei și a cheltuielilor de judecată.

S-a explicat reclamantei că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

A fost anulat sechestrul pus prin încheierea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 17 noiembrie 2011 pe bunurile lui Tihon Nicolae și anume casa de locuit din str. Valea Trandafirilor, nr. 5/1, mun. Chișinău, nr. cadastral 0100.104.624 (01), (02), (03), (04), (05).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2014, a fost repus Tihon Nicolae în termen pentru depunerea recursului.

A fost admisă cererea de recurs depusă de Tihon Nicolae, casată integral încheierea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 25 mai 2012, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

Prin hotărîrea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de către Misnei Tamara împotriva lui Tihon Nicolae cu privire la încasarea arvunei și a cheltuielilor de judecată a fost admisă.

S-a dispus încasarea din contul lui Tihon Nicolae, în beneficiul Tamarei Misnei suma de 30000 de euro și suma de 1500 de lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Tihon Nicolae, în bugetul de stat, taxa de stat neachitată la momentul depunerii cererii de chemare în judecată în mărime de 17425 de lei (f.d. 128, 133-136, vol. I).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 19 ianuarie 2017, Tihon Nicolae a depus cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, a fost admis apelul declarat de Tihon Nicolae, casată hotărîrea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016, fiind adoptată o nouă hotărîre prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de către Misnei Tamara împotriva lui Tihon Nicolae cu privire la încasarea arvunei și a cheltuielilor de judecată.

S-a dispus încasarea din contul Tamarei Misnei, în beneficiul lui Tihon Nicolae, suma de 17425 de lei – cu titlu de taxă de stat (f.d. 215, 216-225, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și incorect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 10 aprilie 2018, Misnei Tamara, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel, nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 9 februarie 2018, prin care a fost expediată copia deciziei instanței de apel în adresa părților (f.d 226, vol. I), însă la dosar nu sunt probe care ar certifica data recepționării copiei deciziei instanței de apel de către recurent.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 16 mai 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bune-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, parag. 41, *Marc Brauer*, ibidem, parag. 35; *Miessen*, ibidem, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Misnei Tamara, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că, recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, acestea fiind determinate și apreciate corect cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

În baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile Tamarei Misnei, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea

judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecătii nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Misnei Tamara, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Misnei Tamara, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
 judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru